

je podaril Bog na stara leta toliko krepkega zdravja in polnih duševnih moči kot ravno haloški korenini g. Mlakarju. Dvojnemu izrednemu jubilaru želi »Slov. gospodar« tudi biserni jubilej v trdem prepričanju, da ga bo dočkal in z mogočnim tenorjem zapel: Slava Bogu na višavah!

Padel z drugega nadstropja in se ubil. Na Tržaški cesti v Mariboru je padel z drugega nadstropja na cementni tlak in je umrl kmalu po prevozu v bolnišnico radi prebite lobanje 23 letni Marko Frnjak.

Huda nesreča kolesarke. 26 letna dekla Marija Pongračič iz Pekla v občini Košaki pri Mariboru se je peljala domov iz Sv. Jakoba v Slov. goricah. Med vožnjo so se ji zlomile vilice na kolesu. Padla je tako nesrečno, da si je posnela kožo z glave. Hudo ponesrečeno so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Hud obstrel radi usodepolne zamenjave. 44 letni Ivan Potočnik je šel 9. junija proti večeru v Vuhredu nad srnjaka. Naenkrat je počil strel, ki je padel iz smeri Borovnikovega hriba. Krogla mu je prebila zgornjo ter spodnjo čeljust in je moral v slovenjegraško bolnišnico na operacijo. Orožniška patrulja se je podala takoj na kraj nesreče. Na podlagi izjav nekaterih prič je ugotovila, da je zagrešil obstrel 38 letni Kristijan Vernik iz Vuhreda. Tudi on se je ob istem času kot Potočnik skril v zasedo, da bi ustrelil srnjaka. Ko je opazil v grmovju premikanje, je bil prepričan, da se mu bliža srnjak. Sprožil je v smeri premikanja in naenkrat čul po odjeku strele, da je namesto divjačine pogodil človeka. Zbežal je proti domu in skril puško, namesto da bi bil nudil obstreljenemu pomoč.

Nesreča s puško. Na Kapli ob severni meji je streljal iz lovske puške 27 letni posestnikov sin Karel Koprivnik. Naboj je orožje raznesel, ki mu je hudo poškodovalo desno roko.

Modras je pičil v Kamnici pri Mariboru devetletno delavčev hčerko Marijo Krepsovo v levo nogo. Otroka so oddali v mariborsko bolnišnico.

Smrtna žrtev splašenega konja. Pri Sveti Trojici v Slov. goricah sta se peljala zakonca Kranjc. Konj se je splašil in voz se je prevrnil. Posestnik Kranjc je dobil le lažje poškodbe, njegova 62 letna žena Marija pa si je razbila lobanjo. Nezvestno so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer ji pa niso mogli več pomagati. Rajna je bila doma od Sv. Lenarta v Slov. goricah.

Plaz zemlje smrtno podsul očeta šestih nepreskrbljenih otrok. V vasi Medvedce pri Pragerskem je premogovnik, ki je last inženirja Majsa. V tem rudniku se je zgodila v minulem tednu smrtna nesreča. Kakih 18 metrov

Veliko in malo v mestu in na deželi, vse hoče v obilni meri uživati čudovito sonce. Toda Vašo na mraz navajeno kožo treba najprej zavarovati z NIVEO, ker tedaj bo ostala sveža in zdrava. Zato nikar ne pozabite okrepčati svojo kožo z NIVEO, preden greste iz hiše.

208

pod zemljo so postavljali štirje delavci v rovu lesene podpore. Med njimi je bil tudi 40 letni tesar Jožef Šoštarko. Naenkrat se je vdrla s stropa plast zemlje in zasula četvorico. Trem je hitro uspelo, da so se odkopali in so prišli na pomoč najbolj podsutemu tesarju. Tudi rudniško vodstvo je poslalo pomagace. Odkopavanje zasutega je bilo težavno, ker se je zemlja neprestano rušila in osipovala na reševalce. Ko so Šoštarka že skoraj rešili, se je vsul še večji plaz in pokopal pod seboj že malodane otetega. Reševalci so se zopet lotili reševanja z vso previdnostjo. Prva nesreča se je zgodila ob dveh popoldne. Z odkopavanjem so bili gotovi ob pol osmih zvečer, a so žalibog potegnili tesarja iz plazu mrtvega. Smrtno ponesrečeni, ki je bil priden delavec, zapuščal šest nepreskrbljenih otrok.

Padel pod voz in si zlomil nogo. Franc Prejac iz Dornave pod Ptujem je padel pod voz in si zlomil nogo.

Otrok se dvakrat poškodoval. Sedemletna Zvonka Filipič, hčerka elektromonterja v Krapju pri Ljutomeru, se je opekla. Mati je naložila otroka na kolo in ga je peljala proti Ljutomeru k zdravniku. Med vožnjo se je mati s kolesom prevrnila in opečena hčerka si je pri tem zlomila še desno nogo.

Otroka našla očeta ubitega od strele. Ugleđen posestnik Flisar v Markišavcih pri Murški Soboti je bil s sinom in hčerjo na delu na polju. Ko je videl, da se bliža nevihta, se je

odpravil z motiko na rami proti domu. Na povratku ga je zalotilo neurje z bliskom in treskom. Strela je udarila v motiko in Flisar je obležal na mestu mrtev. Od strele ubitega očeta sta našla pozneje otroka, ko sta se vrnala s polja proti domu.

Priletnejši rudar smrtno ponesrečil. V rudniku v Hrastniku je proti koncu minulega tedna smrtno ponesrečil 54 letni rudar Matija Pušnik, ki je bil zaposlen pri vzpenjači rudniškega izsipašča. Odtrgala se je žica pri vzpenjači in so vozički zagrmeli v Pušnika in ga smrtno poškodovali. Smrtno ponesrečen je zapustil ženo in že odrasle otroke.

Nesreča radi splašenih konj. 50 letni posestnik Franc Peterca iz Šiške pri Ljubljani je peljal s parom konj gnoj na njivo. Konja sta se splašila pred avtomobilom in zdvijala. Pri zadrževanju konj je Peterca padel s voza in se poškodoval po vsem telesu in glavi.

Pri padcu z motorja si poškodoval prsni koš. Na motornem kolesu se je peljal pekovski mojster iz Črmošnjic na Kočevskem iz Semiča proti domu. Med vožnjo se je motociklist prevrnil in si poškodoval prsni koš. Poškodovanega so prepeljali v bolnišnico.

Koštrun povzročil nesrečo. V 73 letnega delavca Jožefa Vilfana iz Mojstrane na Gorenjskem se je zaletel koštrun in ga je tako prevrnil, da si je Vilfan zlomil levo nogo v kolku.

dan dve ali tri ure pred sončnim vzhodom orosili. Jel je padati od njih rahel dežek ter se spodaj zbiral v studenček. Okrog vršičev teh dreves je bil vedno majhen oblček. Najbolj čudno od teh dreves pa je v Venezueli rastoče »mlečno drevo«, ki zraste 15 do 23 metrov visoko. Če narežemo v deblo, že pri-teče iz njega mleku podobna sok, ki je celo gostejši in polnejši od živalskega. Smetana iz tega mleka ima 1% več surovega masla, pol odstotka več kazeina, albumina in fosfatov, pa manj sladkobe. Iz čebelinemu vosku sorodne maslobo delajo domačini sveče. Na zraku se to mleko zgosti v nekak sir.

O moljih. Ena sama moljeva samica izleže na leto 500.000 potomcev, ki požrejo v enem letu

»Klavs, ti si jih obsodil, ti tudi lahko preprečiš njihovo smrt!«

Glas je bil tako pretresljiv, da komisar ni mogel takoj odgovoriti. Šele čez čas je dejal dosti manj trdo ko prej:

»Kot človek ne želim njihove smrti. Toda kot ljudski komisar sovjetske republike moram neusmiljeno uničiti vse, kar ogroža družabno stavbo, ki smo jo tako težko zgradili.«

Nataša je začela dvomiti nad uspehom svojih prošenj, a vkljub temu ni odnehala.

»Klavs, pomisli, da je eden izmed obsojencev tvoj oče!«

Komisarja je zbadlo pri srcu. Premagal je bol in na videz ravnodušno odvrnil:

»V človeku, ki je sovražnik boljševizma, ne poznam svojega očeta!«

Nataša se je zgrozila ob teh besedah. Skoraj obupno je zavpila:

»Klavs, spomni se na svoja mlada leta! Ti si bil ponos očetov! Ne pregreši se nad njegovim življenjem! Vsaj njemu prizanesi!«

»Naš zakon ne pozna izjem! Kdor je kriv, mora biti kaznovan!«

Njegov glas je bil spet trd ko jeklo.

Nataši se je zdelo, da ji nekdo z ostrim nožem reže srce. Vsa obupana je sklenila in dvignila roke ter zajecjala:

»Klavs, prosim te, usmili se!«

Ta je globoko sklonil glavo in topo dejal:

»Če je Aleksej Andrejev med talci, to pomeni, da je žreb njega zadel!«

»O, ne! Sam se je javil! Prizanesi mu!«

Klavs je s svinčnikom zbadal papir, ki je ležal pred njim na mizi. Poglasno je zamrmral:

»Sam se je javil?!«

Nato je glasno nadaljeval:

»Danes zjutraj mi je tudi Fedor izjavil, da hoče biti prvi talec in jaz sem se divil njegovemu junaštvu.«

»Bolje bi bilo, če ne bi bil sprejel njegove žrtve!«

»Jaz sem izvršilec oblasti, ki ne pozna slabosti.«

»Klavs, tako si otrpnil v zlu, da te nobena stvar ne more ganiti, niti občutki, ki so ljudem najbolj prirojeni, ljudem, katere hočeš osrečiti, v resnici pa jih delaš nesrečne, tako nesrečne, kakor ljudje še nikdar niso bili nesrečni. Poglej okrog po vasi in videl boš, kaj ste ti in tvoji iz nje napravili!«

»Ker ste ti in tvoji uporniki! A ne boste vedno zaslepljeni. Tudi vam se bodo odprle oči. Če se vam doslej še niso, je to znak, da še niste mogli slišati prave besede, ki jo prinašajo učitelji, in niste dobili pouka, ki ga dajejo naši filmi. Tisoč in tisoč vasi, revnejših od vaše, je preneslo žrtve in zgradilo šole in kino-dvorane. Pri vas ničesar nimate. Šubin ni mogel z vami nič doseči. V bodoče

Zelo poučen letak Kmečke zveze. Glavni odbor Kmečke zveze v Ljubljani je izdal v več tisoč izvodih poučen letak, ki daje podeželskim ljudem navodila za sedanje težke čase in bodri kmete, naj pomagajo drug drugemu. Skrbite, da bo letak romal od hiše do hiše in bo znal za njegovo vsebino vsak kmečki človek!

Obvezne sejske legitimacije. Banska uprava je uvedla 31. oktobra 1939 za sejmarje, trgovce in obrtnike sejske izkaznice, ki jih izdajajo prisilna združenja. Dne 6. junija 1940 je izdala banska uprava vsem okrajnim načelstvom okrožnico, v kateri opozarja, da se morajo vsi sejski upravičenci pozvati, da ne dopuščajo pristopa na sejmšče onim trgovcem in obrtnikom, ki se ne bi mogli izkazati z izvirnim obrtnim pooblastilom in sejsko izkaznico združenja.

Nov vodovod v gradnji. V št. Danijelu nad Prevaljami so začeli graditi nov vodovod, kojega stroški so predvideni na 52.000 din. Država bo prispevala 40.000 din, preostanek pa domačini.

S prepotrebnim delom bodo le začeli. Naš list se je pred nedavnim upravičeno pritoževal, da je državna cesta Maribor—Fram v tako razdrapanem stanju, da ne bodo mogli voziti po njej mariborski mestni avtobusi. Časopisna in druga dreganja ter pritožbe so pomagale in je popravilo te ceste sklenjeno. Z deli bodo pričeli prihodnji mesec. Sestavil se je poseben odbor, kateri bo vodil dela. Sedež odbora je v Mariboru. Vrhovno vodstvo gradnje bo imel načelnik gradbenega oddelka banske uprave g. inž. Rueh. Za odsek med Teznom in Framom je določen kredit 12.471.000 din, za tlakovanje ceste skozi Slov. Bistrico pa 1.133.000 din. Cesto bodo preuredili v 14 delovnih mesecih, pri čemer pa zimski meseci niso šteti. Cesta bo dograjena spomladi 1942.

Zanimiva statistika Slovenskega planinskega društva. Zadnjo soboto se je vršil v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani občni zbor Slov. planinskega društva. S tega zbora prihajemo zanimivo statistiko. SPD, ki deluje v obsegu dravske banovine, posedla 65 planinskih domov, koč in prenočevališč. Od teh je 35 skozi vse leto oskrbovanih, 22 samo v poletnem času, 8 pa je zavetišče, ki niso oskrbovana. V teh planinskih postojankah je za planince na razpolago 480 sob, 1118 postelj v sobah in 1005 skupnih ležišč. Planinske postojanke so lani imele 94.948 obiskovalcev, ki so se vpisali v vpisne knjige, medtem ko jih je bilo predlanskim 84.063 — torej za 10.885 manj. Te številke pa ne ustrezajo dejanskemu obisku, ker je brez dvoma vsaj 50 tisoč planincev, ki se ne vpišejo v knjige. Dobro razpredena propaganda je lani pridobila

Nizozemce, da so v večjih skupinah prišli v naše gore, izostali pa so Čehi zaradi nastalih razmer. V letošnji seziji pa moramo računati skoraj izključno le na jugoslovanske goste v naših gorah. Premoženje SPD znaša 19 milijonov 160 tisoč din.

Radi prekoračenja protidraginskih ukrepov kaznovani. Iz zbruhom vojnih dogodkov je bila vlada prisiljena, da je izdala štiri protidraginske uredbe. Prva o zatiranju brezvestne špekulacije in draginje je izšla dne 26. septembra 1939. Druga uredba o kontroli ali nadzorstvu cen je bila izdana 16. februarja 1940. Sledila ji je nova 9. maja o izvršitvi kontrole cen in končno 18. maja uredba o prisilnem delu in pošiljanju špekulantov na prisilno bivanje. Po uradnih objavah v »Službenem listu kr. banske uprave« je bilo po protidraginskih ukrepih od septembra lani do 1. junija letos pravomočno kaznovanih 47 ljudi. Od teh je 25 trgovcev, 11 obrtnikov, 3 gostilničarji, 1 posestnik in 7 poslovođij raznih trgov in zadrug. Od vseh 47 kaznovanih je bilo 42 kaznovanih radi neoznačbe cen in samo pet radi navijanja cen. Od teh petih kaznovanih navijalcev cen sta dva peka, ena lastnica mlekarne, ena hišna posestnica in en trgovec s papirjem.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič.

Požari

Radi udara strele je pogorela v Velikem Okiču v župniji Sv. Andraž v Haložah domačija posestnika Belšaku.

V Cirkovcah pri Pragerskem je udarila strela v Medvedovo hišo. Škoda znaša 30.000 din. Pri reševanju je dobil posestnik Anton Lorber tako hude opekline, da so ga prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Okoli polnoči je nastal požar pri posestniku Zupančiču na Jančah v občini Trebeljevo na Kranjskem. Ogenj je vpepelil gospodarsko poslopje, iz katerega so komaj rešili živino. Zgorelo je več voz, mlatilnica in slamoreznica. Škoda cenijo na 25.000 din, zavarovalnina znaša le 10.000 din.

Pri Sv. Petru na Kronske gori je zanetil udar strele kozolec župnišča. Gašenje je bilo onemogočeno, ker je stal kozolec visoko v hribu.

Strela je zažgala v št. Janžu na Dravskem polju mlin posestnika Franca Brezovnika. Zgorelo je več voz, mlatilnica in slamoreznica. Škoda cenijo na 25.000 din, zavarovalnina znaša le 10.000 din.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zapke prav odlično odvaža naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po mlin. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

relli so mlini stroji ter streha. Škoda je velika, ker je bil mlin na novo urejen s turbinskim pogonom.

V Višnji vasi v celjski okolici je pogorelo 20.000 din vredno gospodarsko poslopje, last posestnika Goričarja.

V močno vetrovnem vremenu se je pojavil rdeči petelin v drvarnici posestnika Mojdrice v Bratonceh pri Murski Soboti. Ogenj se je hitro razširil na gospodarsko in stanovanjsko poslopje. Živino so rešili iz hlevov. Pogorelec je oškodovan za 80.000 din. Številni gasilci so zastavili z ročnimi brizgalnicami in z motorkami vse moči, da so ohranili sosedna s slamo krita poslopja, na katera je zanašal veter ogorke.

Zadnji petek v noči je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Antona Kukovca pri Sv. Marku niže Ptuja. Ogenj se je naglo razširil na sosedno poslopje. Škoda je precejšnja in je le delno krita z zavarovalnino. Gasilci so preprečili z velikim naporom, da niso zgorele sosedna poslopja.

Kmetje, pozor pred goljufivimi kvartači! Sredi minulega tedna se je zgodil v Mariboru primer kvartopirske goljufije, ki naj bo v svarilo lahkovernim podeželanom in posebno še v sedanjih resnih časih, ko se klati po mestih vse polno delomržežev, ki prežijo na žrtve z dežele. Fotografija poklicnih kvartačev zgleda takole: Na Aleksandrovi cesti v Mariboru je ustavil neznanec posestnika Leopolda Pelca iz Središča ob Muri in mu začel pripovedovati o njegovem sinu, ki je na Hrvaškem nekje v službi. Ker so ga novice o sinu zanimala, je posestnik stopil z neznanecem v gostilno v Cvetlični ulici. Tam sta ju sprejela še dva druga moška, ki sta kvartala. Prisleda sta in na prigovarjanje je pričel staviti še Pelc. Prišlo je celo tako daleč, da je položil tisočdinarski bankovec na mizo. V tem trenutku pa so hazardisti pograbili denar in karte ter pobegnili. Pelc, ki je bil v Mariboru na sejmu, je oškodovan za 1200 din. Policija je držečem že na sledu. Pravijo, da so to poklicni kvartači, ki na podobne načine skubejo lahkoverne podeželane.

Tat oškodoval potnika za 1600 din. Trgovskemu potniku Maksu Podhostniku je ukradel nekdo iz veže Velike kavarne v Mariboru usnjat kovčeg, v katerem je hranil blago za obleko ter vzorce raznega blaga. Potnik je oškodovan za 1600 din.

Nasilen kolesni tat. Tomažu Ornaču, 29 letnemu delavcu na Pobrežju pri Mariboru, je skušal odpeljati neznanec kolo izpred gostilne. Ko je pa hotel Ornač tata prijeti, ga je tat zabodel z nožem v glavo. Obkranega Ornača so oddali v bolnišnico.

Hitro prijet zločinec. Zadnjič smo poročali, da se je zgodil v noči na 9. junij v Trbovljah roparski umor, ki je razburil prebivalstvo daleč naokrog. Smrtna žrtev tolovajskega zločina je postal nočni čuvaj konzuma Ignac Urh. Orožniki so imeli v rokah pravega zločinca 11. junija ob štirih zjutraj. Storilec je Viljem Gumo, Trboveljčan, star 22 let, brezposelni rudar, vojaški begunec, ki ima na vesti celo vrsto tatvin ter

bo drugače! Česar niste prostovoljno napravili, k temu vas bom prisilil.

Nataša je z ogorčenjem in bridkostjo v srcu poslušala Klavsove besede. Ko je utihnil, je odvrnila:

»Klavs, v bodoče delaj, kar hočeš, ker si ti gospodar, toda sedaj...«

Klavs je vstal. Nataša je utihnila in brez diha sledila vsaki njegovi kretnji, ker je čutila, da se v njen odigrava odločilna borba. Komisar je odšel k oknu. Nekaj časa je strmela v večerni mrak. Potem se je obrnil, pogledal Natašo in dejal:

»Edino, kar morem storiti, je to, da dovolim, da te tri talce zamenijo trije drugi. Toda prepričan sem, da v vasi ne boš našla takih ljudi, ker se smrti vsakdo boji.«

Nataša je nekaj časa molčala. Sklonila je glavo, kakor da bi razmišljala. Potem je pogledala Klavsa in mirno rekla:

»Klavs, za enega že imam namestnika.« Komisar jo je vprašujoče pogledal. Ona je mirno nadaljevala:

»Namesto Alekseja Andrejeva daj ustreliti — mene!« Klavs je ostrmel. Kaj takega ni pričakoval. Z negotovim glasom je odgovoril:

»Nataša, kaj si rekla? Ti si zadnja, ki bi te hotel videti na morišču!«

»Ne sprejmeš me za talca?«

»Ne!«

»Zakaj ne?«

»Ker — ker — ker si ženska!« je obotavljaje odgovoril.

Vzrok je bil drug, a tega ni hotel in mogel izdati. »Kot komisar moraš vedeti, da po sovjetskih zakonih ni razlike med moškim in žensko! Tvoj izgovor torej ne drži!«

V komisarjevi notranjosti se je spet začela borba. Da bi zakril svojo zmedo, je pogledal skozi okno. Čez čas je vprašal, ne da bi se obrnil:

»Ali res hočeš umreti?«

»Klavs, dosti zločinov si že izvršil, a najhujšega te hočem obvarovati; žrtvovala se bom, da ne boš postal ubijalec — lastnega očeta!«

Zadnje besede so bile tudi za Klavsovo pokvarjeno naravo grozne. Koža na hrbtu se mu je ježila. V opravičilo je z negotovim glasom odvrnil:

»Jaz sem samo en člen v službi nadčloveške sile, revolucije.«

»Sprejmeš me za talca?«

»Nočem te ovirati v tem, da pokažeš svoje junaštvo.« Potem ukaži, naj izpustijo Alekseja Andrejeva in zaprejo mene!«

V njenem glasu ni bilo niti najmanjšega znaka razburjenosti ali plašnosti.

»skoraj stot volne — to je tolikšno množino blaga, kolikor ga človek porabi komaj vse življenje. Zato je energična borba proti moljem več nego vredna svojega truda. Ta borba pa je v obliki lova na leteče živali le malo pomembna. V prvi vrsti gre za to, da uničimo ličinke, komaj nekoliko milimetrov dolge živalice, ki ne žrejo samo volno, kakor pogosto domnevamo, temveč tudi svilo, umetno svilo, bombaževino in drugo blago. Prav tako kakor obleke se namreč letijo tudi žimnice in blazinaste oprave.

Kdor hoče napraviti najdaljšo nepretrgano železniško vožnjo na svetu, mora potovati s prekasibirsko železnico iz Moskve v Vladivostok. Potovanje traja 8 dni in 21 ur.

(Dolje sledi)